

ยางนา

ยางนา

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
กรมป่าไม้

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
กรมป่าไม้

คำนำ

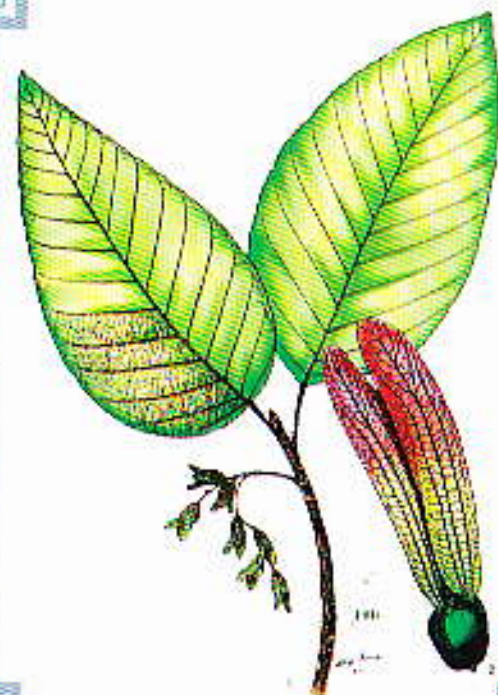
กรมป่าไม้ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลพันธุ์ไม้ถิ่นหายขึ้นเพื่อให้เกษตรกรผู้สนใจปลูกพันธุ์ไม้ยางนา นำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกพันธุ์ไม้ที่จะใช้ในการปลูกสร้างสวนป่าให้เหมาะสมกับที่ดินของตนเอง โดยรวบรวมผลการศึกษาและผลงานวิจัยของนักวิชาการป่าไม้ ตลอดจนตัวอย่างการดำเนินการปลูกไม้ ออกเป็นหัวข้อหลักๆ ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของต้นไม้ ปัจจัยแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต อัตราการเจริญเติบโต ป่าจุ่มและขั้นตอนการบำรุงรักษาสวนป่าที่มีผลต่อการเพิ่มผลผลิต การลงหูกและผลชอบแทนจากการปลูกพันธุ์ไม้ เพื่อสร้างรายได้จากการปลูกพันธุ์ไม้ชนิดนี้ อีกทั้งยังร่วมฟื้นฟูป่าไม้ ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนไม้

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า ในฐานะผู้รับผิดชอบการส่งเสริมปลูกป่าภาคเอกชน จึงขอขอบคุณนักวิชาการป่าไม้ผู้เชี่ยวชาญท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่มีส่วนช่วยให้การส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนบรรลุผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น และหวังว่าจะได้รับความร่วมมือในการเผยแพร่สาระข้อมูลอันมีประโยชน์แก่ผู้สร้างสวนป่าเพิ่มมากขึ้นในโอกาสต่อไป

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้
2553

	หน้า
คำนำ	1
ยางนา	3
ลักษณะทั่วไป	4
พื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูก	5
การขยายพันธุ์และการผลิตกล้า	7
การเตรียมพื้นที่ปลูกไม้ยางนา	11
การปลูกไม้ยางนา	13
การดูแลรักษา	14
การใช้ประโยชน์	16

ยางนา

ชื่อวิทยาศาสตร์

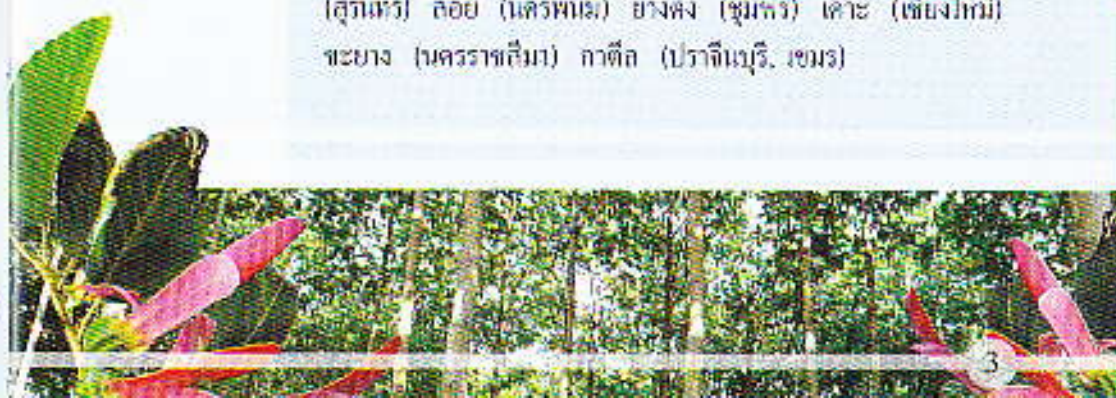
Dipterocarpus alatus Roxb. ex G. Don

ชื่อวงศ์

DIPTEROCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง

ยางนา ยางขาว ยาง ยางแม่น้ำ ยางหยวก (ทั่วไป) ยางกุ้ง (เลย) ยางควาย (หนองคาย) ยางเนิน (จันทบุรี) ราลอย (สุรินทร์) ลอย (นครพนม) ยางด้ง (ชุมพร) เคาะ (เชียงใหม่) ขะยาง (นครราชสีมา) กาคิล (ปราจีนบุรี, เขมร)

ลักษณะทั่วไป

ลำต้น บางเบาเป็นไม้กึ่งต้นขนาดเล็กใหญ่ อาจสูง 40-45 เมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางระดับอก 1.2-1.5 เมตร โดยมีความปลาดตรงถึง 20-30 เมตร เปลือกเรียบค่อนข้างหนา สีเทาปนขาว เนื้อไม้สีน้ำตาลแดง และมียางเหนียวสีน้ำตาลไหม้

ใบ เป็นรูปไข่แกมรูปหอก กว้างระหว่าง 8-15 เซนติเมตร และยาวระหว่าง 20-35 เซนติเมตร ใบค่อนข้างหนา ปลายใบแหลม โคนใบเรียว ขอบใบเรียบ ก้านใบยาว 3-4 เซนติเมตร ยางจะทิ้งใบในช่วงต้นฤดูหนาวประมาณปลายเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม แล้วจะมีใบอ่อนที่มีก้านหุ้มสีแดงเข้ม ใบอ่อนเมื่อผลิใหม่ๆ จะมีกาบสีขุ่น ใบมีขนอ่อนๆ สีน้ำตาล

ดอก เป็นช่อสั้นๆ สีชมพู กลีบดอกมี 5 กลีบ ปลายกลีบบิดเบิดตามกันแบบกังหัน ตรงกลางกลีบดอกจะมีสีชมพู ขอบของกลีบดอกจะมีสีขาว ดอกมีกลิ่นหอม ยางจะออกดอกในช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม

ผล เป็นกรวยตามความยาวเป็นจำนวน 5 กรวย ปีกยาว 2 ปีก ขนาดกว้าง 2.5-3 เซนติเมตร ยาว 10-12 เซนติเมตร และปีกสั้นๆ รูปหูหนู 3 ปีกและผลจะพัฒนาจนแก่เต็มที่และร่วงหล่นในเดือนมีนาคม-เมษายน ของทุกปี

การกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติและปัจจัยสิ่งแวดล้อม

ในประเทศไทย จะพบเห็นอย่างหนาทั่วไปพบทุกภาค ในบริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำหรือในที่ราบซึ่งเกิดขึ้นจากการทับถมของดินจากแม่น้ำ หรือตามภูเขาต่างๆ ตั้งแต่ระดับน้ำทะเล 100 เมตร ขึ้นไปจนถึงประมาณ 500 เมตร ความสูงเหนือระดับน้ำขึ้นไปแล้วไม่ว่าที่พบเห็นจะเป็นยางแดง (*Dipterocarpus turbinatus*) หรือไม่ก็ตาม

พืชที่ที่เหมาะสมกับการปลูก

1) ดิน ไม้ยางนาชอบขึ้นอยู่ในดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว นิดหน่อย ควรเป็นดินที่ระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์พอประมาณ ดินค่อนข้างลึกถึงลึกมาก และมีความชื้นสูง ดินค่อนข้างเป็นกรด pH ระหว่าง 6.0-7.0

2) ปริมาณน้ำฝน เนื่องจากไม้ยางนาขึ้นอยู่ตามที่ราบลุ่ม จึงต้องการปริมาณความชื้นค่อนข้างสูง ในภาคเหนือที่พบไม้ยางนาขึ้นอยู่จะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอย่างต่ำ 1,200 มิลลิเมตร/ปี ส่วนเดียวกับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ส่วนในภาค

ตะวันออกและภาคใต้ บริเวณที่มีไม้ยางนาขึ้นอยู่ จะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงประมาณ 1,800 มิลลิเมตร/ปี

3) ฤดูกาล ไม้ยางนาจะเจริญเติบโตได้ดีในช่วงฤดูฝน-ฤดูหนาว แล้วจะชะงักการเจริญเติบโตในช่วงฤดูแล้ง

4) ไม้ยางนาเป็นไม้ขนาดใหญ่ ขึ้นอยู่โดดเด่นเห็นได้แต่ไกล จึงเป็นไม้ที่ต้องการแสงแดดมาก แต่ขณะที่ยังเป็นกล้าไม้หรือลูกไม้อยู่ ยางนาต้องการร่มเงามาก คือควรมีร่มเงาจากไม้หรือพืชอื่นประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์เป็นเวลาประมาณ 3 ปี จึงจะปลูกร่มเงาออกได้

5) จุลินทรีย์ในดิน การที่ไม้ยางนาต้องการร่มเงาในระยะแรกๆ เนื่องจากกล้าไม้หรือลูกไม้ยางนาจะมีจุลินทรีย์ในดินที่เรียกว่า ไมคอร์ไรซา (mycorrhiza) ซึ่งเป็นพวกรา (fungi) ขึ้นอยู่บริเวณปลายราก เชื้อราไมคอร์ไรซาเหล่านี้จะอาศัยรากไม้ยางนาโดยช่วยให้รากไม้ยางนามีลักษณะอวบอ้วน สามารถดูดซับน้ำและธาตุอาหารพืชได้มาก เชื้อราไมคอร์ไรซาจะอาศัยธาตุอาหารพืชจากรากไม้ยางนา ในลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกัน เชื้อราไมคอร์ไรซาจะไม่ทนทานต่อความร้อน หากอุณหภูมิเกินกว่า 30 องศาเซลเซียสขึ้นไป เชื้อราจะตาย จึงต้องมีร่มเงาให้ยางนาในระยะ 3 ปีแรก หลังจากนั้นแล้ว รากไม้ยางนาจะยังลึกลงไปในดินมากๆ เกินกว่าความร้อนจะมีผลต่อเชื้อราได้

6) ควรปลูกไม้ยางนาในที่ราบหรือค่อนข้างราบ ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 100 เมตร แต่ไม่ควรเกิน 500 เมตร

การขยายพันธุ์และการผลิตกล้า

การขยายพันธุ์ไม้ยางนา โดยมากแล้วทำโดยวิธีเก็บเมล็ดเพาะเป็นกล้าไม้ แล้วย้ายกล้าไม้ปลูกในช่วงฤดูฝน การขยายพันธุ์โดยไม้อาศัยเพศซึ่งอาจทำได้โดยวิธีตัดชำหรือการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แม้ว่าสามารถทำได้ แต่ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง จึงไม่นิยมกันมากนัก

การขยายพันธุ์ตามธรรมชาติ ไม้ยางนาขยายพันธุ์ตามธรรมชาติได้ แต่อยู่ในเกณฑ์ไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะสาเหตุบางประการ คือ

1) เมล็ด (หรือผล) ไม้ยางนา จะแก่จัดและร่วงหล่นในช่วงฤดูร้อน (เดือนมีนาคม-เมษายน) ซึ่งความชื้นในดินมีน้อยมากจนไม่อาจกระตุ้นให้เมล็ดงอกได้

2) ในช่วงฤดูดังกล่าว การเกิดไฟป่า เป็นประจำทำให้กล้าไม้ที่งอกได้หลังจากเมล็ดร่วงหล่น หรือลูกไม้ที่งอกในฤดูกาลที่ผ่านมาถูกไฟป่าเผาไหม้โดยขาดชีวิตรอด ไม้ยางนาค่อนข้างจะไม่ทนไฟเมื่ออายุยังน้อย

3) โดยธรรมชาติ เมล็ดยางนามีในพวก recalcitrant ไม่สามารถจะเก็บรักษาในที่ที่มีอุณหภูมิต่ำหรือมีความชื้นต่ำได้ เมล็ดที่ร่วงหล่นในเดือนมีนาคม-เมษายน จะสูญเสียการงอกไปหมดสิ้นแล้ว เมื่อฝนเริ่มตกในเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน จึงไม่มีกล้าไม้งอกให้พบเห็นได้

4) เนื่องจากเมล็ดไม้ยางนาเริ่มงอก จึงปลิวไปตกได้ไกลๆ จากแหล่งต้นไม้ที่ใส่เมล็ดก็จะแห้งตายไปดังกล่าวยังต้น หรือถ้าตกในป่าธรรมชาติจริงๆ อาจจะไม่ถึงพื้นดินโดยตรง เพราะความหนาแน่นของวัชพืช หรือไม้ชั้นล่าง โอกาสงอกหรือรอดตายจึงไม่มี

ด้วยเหตุดังกล่าว การสืบพันธุ์ตามธรรมชาติของไม้ยางนาแม้จะเกิดขึ้นได้แต่ก็ช้า การรอดตายต่ำมาก จนดูเหมือนว่าการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติของไม้ชนิดนี้ไม่ดี และจะต้องช่วยเร่งการขยายพันธุ์โดยการปลูกสร้างขึ้นมา

การเก็บเมล็ดไม้ยาขนา

ไม้เลื้อยยาขนาจะแก่จัดและร่วงหล่นในเดือนมีนาคม-เมษายนของทุกปี สังเกตได้จากปีกผลที่มีสีแดงจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล แสดงว่าแก่จัดแล้ว เมล็ดไม้ยาขนามีลักษณะกลมแบน จะสังเกตเห็นได้จากเปลือกหุ้มจะพองนูนขึ้นมาเสมอ บริเวณปลายรากซึ่งอยู่ระหว่างปีกทั้งสองข้าง จะมีสีเขียวอ่อนและสดอยู่เสมอ ถ้าผ่าดูภายในเมล็ด ส่วนที่เป็นใบเลี้ยง จะเปลี่ยนขาวและมีเส้นลายสีน้ำตาล บินดูจะรู้สึกนุ่มมือและเหนียว ถ้าเก็บเมล็ดเก็บเปลือกหุ้มเมล็ดมักจะแตกปอง ปลายรากที่ยาวขีด เมื่อในเมล็ดจะแห้ง สอนไม่คิดเปลือกหุ้มเมล็ดและเปลี่ยนสีน้ำตาล เมล็ดยาขนา 1 กิโลกรัม จะมีจำนวนประมาณ 200-225 เมล็ด

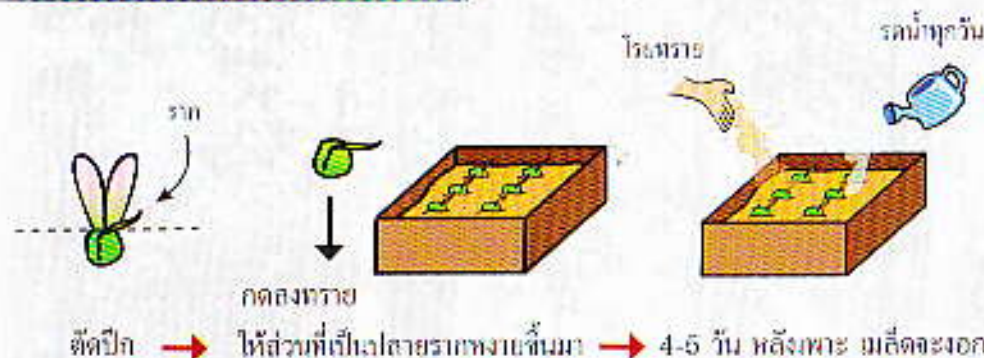
ไม้เลื้อยไม้ยาขนาที่ตกจนมาถึงพื้นแล้ว อาจมีทั้งเมล็ดดีและเมล็ดเสียปะปนกัน เมล็ดจำนวนมากอาจร่วงหล่นก่อนแก่จัด เนื่องจากสัตว์บางจำพวก เช่น กระรอก หรือ ค้างคาวกัดกิน หรือลมพายุทำให้เมล็ดอ่อนร่วงก่อนกำหนด ดังนั้นจึงต้องแยกเมล็ดดีออกจากเมล็ดเสีย ก่อนนำไปเพาะด้วย

การเก็บเมล็ดไม้ยาขนา หากทำได้ควรเก็บขณะยังติดอยู่บนต้น สังเกตเมื่อแก่จัดแล้ว (ดูจากลักษณะสีปีกหรือสีผลที่เป็นสีน้ำตาล) ก็ให้คนป็นขึ้นไปเก็บวิธีนี้จะได้เมล็ดสดที่เชื่อได้ว่ามาจากต้นที่ติดการจริง และเก็บเมล็ดที่ยังมีชีวิต ยังไม่แห้งเกินไป อย่างไรก็ตามเมล็ดที่ติดอยู่กับต้นอาจเป็นเมล็ดที่เมลงจะหาเอาไปก็ได้ ซึ่งอาจสูงถึง 43 เมตรเหนือพื้น (วิจิ วิสารรัตน์ และคณะ, 2538) การเก็บเมล็ดจากบนต้น แม้ว่า จะได้เมล็ดสดจากแหล่งที่ต้องการจริงๆ แต่ปัญหาที่สำคัญคือ ไม้ยาขนาที่พบเห็นส่วนใหญ่ จะมีขนาดใหญ่มาก เกินกว่าผู้เก็บเมล็ดจะเป็นขึ้นไปได้ง่ายๆ จะเกิดอันตรายในการปีนขึ้นไปเก็บบนต้นขนาดใหญ่ ดังนั้นในทางปฏิบัติ จึงเลือกใช้วิธีเก็บเมล็ดจากโคนต้น

ก่อนจะเก็บเมล็ดจะต้องทำการถางวัชพืชรอบๆ บริเวณที่จะเก็บเมล็ด ถวดมชากพืชต่างๆ รวมทั้งเมล็ดที่ร่วงหล่นลงมาก่อนกำหนดทิ้งไปให้หมด ปลอบให้เมล็ดที่แก่จัดร่วงหล่นลงมา แล้วค่อยเก็บทุกๆ วัน นำไปแยกเมล็ดเสียออกก่อนนำไปเพาะต่อไป

เมล็ดที่เก็บมาได้แล้วควรนำแช่ในน้ำที่ร้อนให้ความชื้นลดลงก่อนอย่างน้อย 1-2 วัน ไม่ควรนำไปเพาะทันที เพราะเปอร์เซ็นต์การงอกจะสู้เมล็ดที่ลดความชื้นลงก่อนไม่ได้

การเพาะเมล็ดไม้ยาขนา

ก่อนนำไปเพาะ เมล็ดไม้ยาขนามักมีราดำติดที่เปลือกก่อน เพื่อไม่ให้เมล็ดงอกขึ้นที่วัสดุที่ใช้เพาะเมล็ดไม้ยาขนา ปกตินิยมใช้ทรายหยาบที่ตัวหรือทรายขาวเพื่อรากล่อนแล้ว เพื่อป้องกันมิให้รากงอกแล้วที่เปลือกที่หนักๆ ได้ วางเรียงเมล็ดไม้ยาขนาที่ตัดปีกออกแล้ว ให้ส่วนที่เป็นเปลือกหุ้มเมล็ดขึ้นมา กดเมล็ดให้จมลงไปในทราย จนถึงระดับปลายรากอยู่ในระดับผิวทราย แล้วโรยด้วยทราย หรือขุยมะพร้าวบางๆ ทรายหยาบ เมล็ดไม้ยาขนาจะเริ่มงอกหลังจากเพาะแล้ว 4-5 วัน และจะทยอยงอกต่อไปเรื่อยๆ จนถึง 1 เดือน

ในกรณีที่มีเมล็ดไม้ยาขนามีจำนวนมากไม่สามารถเพาะในกระบะเพาะชำได้พร้อมกัน หลังจากเด็ดปีกออกแล้วให้นำมาสุญรวมกันในหลุม หรือเป็นกองๆ ใช้กระสอบป่านหรือ ฟางข้าว หรือขุยมะพร้าวหรือที่เอื้อยคลุมหลุมหรือกองเมล็ด รดน้ำเช้า-เย็น ทุกวันให้ความชื้นอยู่เสมอ หลังจากนั้นประมาณ 1 สัปดาห์ เมล็ดจะเริ่มงอก จึงทำการย้ายเมล็ดที่เริ่มงอกลงในถุงเพาะต่อไป

การเพาะทั้งสองวิธีข้างต้น จะต้องสลับเปลี่ยนแรงงานในการย้ายกล้าไม้ยางนาที่เริ่มงอกจากกระบะเพาะ หรือจากหลุมหรือจากกองเพาะ ไปปลูกในแปลงเพาะชำอีกครั้งหนึ่งจะใช้นิเวศน์ที่ไม่ให้ผลยางจนมาก่อน จึงใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี หลังจากที่กล้าเพาะเมล็ด มาเตรียมถุงเพาะชำสำรองไว้ แต่ในกรณีที่เคยมีถุงเพาะชำไว้แล้วอาจเพาะเมล็ดให้ยางนาในถุงเพาะโดยตรงก็ได้ถึงละ 1 เมล็ด ฝังเมล็ดลงในใบวัสดุเพาะชำลึกถึงระดับปลายรากอยู่ระดับผิววัสดุเพาะชำ เมื่อเมล็ดงอกจะหยั่งรากลงในวัสดุเพาะชำ และยกใบเลี้ยงในเมล็ดให้สูงขึ้นมาแล้วหุ่ดวางใบในที่สุด การหยอดเมล็ดในถุงเพาะชำโดยตรงวิธีนี้แล้วไม่ต้องทำการย้ายกล้าไม้ แต่อัตราการงอกที่ไม่สม่ำเสมอแน่นอน จำเป็นต้องคัดเลือกถุงเพาะชำที่มีกล้าไม้งอกขึ้นมาให้ได้งานอื่นอีกครึ่งหนึ่ง

วัสดุที่ใช้เพาะไม้ยางนาในถุงเพาะชำ ปกตินิยมใช้ดินผิวจากแหล่งไม้ยางนา เพื่อเป็นการประกันว่าจะมีเชื้อราไมคอร์ไรซาที่จำเป็นสำหรับไม้ยางนาชนิดดินผิวด้วย แต่การใช้ดินผิววัสดุเพาะชำจะมีปัญหาหลาย โดยเฉพาะเรื่องปริมาณ น้ำหนัก ความถี่ในการให้น้ำ การตายแห้ง และปัญหาเชื้อราอื่นๆ ที่ติดมากับผิวดิน ดังนั้นจึงเสนอแนะให้ใช้ดินผิวจากแหล่งไม้ยางนา 1 ส่วน ผสมกับขุยมะพร้าว 2 ส่วน เป็นวัสดุเพาะชำและใส่ปุ๋ยที่ละลายตัวช้า เช่น osmocote 15:15:15 อีกประมาณ 1 ช้อนชา ในแต่ละถุงเพาะชำ (ขนาด 3"x7") จะแก้ปัญหาต่างๆ ได้ คือใช้ดินผิวจากแหล่งไม้ยางนาอย่างลง น้ำหนักเบาขึ้น ขนส่งสะดวก ไม่จำเป็นต้องรดน้ำทุกวัน เพราะขุยมะพร้าวดูดซับน้ำไว้ได้มาก นอกจากนั้นแล้ว ยังพบว่าระบบเรือนรากของกล้าไม้ยางนาพัฒนาได้รวดเร็ว แข็งแรง และมีเชื้อราไมคอร์ไรซาแผ่ขยายได้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะขุยมะพร้าวมีคุณสมบัติช่วยขุยมีรูพรุนมาก และเป็นอินทรีย์วัตถุซึ่งเชื้อราต้องการในการขยายตัว และมีผลต่อระบบเรือนรากกล้าไม้ยางนาดังกล่าว

กล้าไม้ยางนาที่เพาะในถุงเพาะชำดังกล่าว จะมีอัตราการรอดตายสูงมากหรือเกือบทั้งหมดเพราะปัญหาอื่นๆ ที่ทำลายกล้าไม้มีน้อย วัสดุเพาะชำระบายน้ำได้ดี และมีธาตุอาหารพืชเพียงพอเมื่อย้ายกล้าไม้ยางนาประมาณ 100 วัน ก็จะสูงโดยเฉลี่ยประมาณ 30 เซนติเมตร พร้อมที่จะนำไปปลูกได้แล้ว อย่างไรก็ตามก่อนย้ายปลูกควรนำกล้าไม้ยางนาวางในที่โล่งแจ้ง กลางแดด ลดการให้น้ำเพื่อให้กล้าไม้ยางนาแข็งแรงก่อนการเคลื่อนย้ายประมาณ 20 วัน จึงย้ายปลูกต่อไป

การเตรียมพื้นที่ปลูกไม้ยางนา

ดังกล่าวแล้วข้างต้น ไม้ยางนาต้องการร่มเงาในระยะแรกๆ ประมาณ 3 ปี ดังนั้นพื้นที่ปลูกไม้ยางนาควรมีร่มเงาอยู่ก่อนแล้ว ไม่เหมาะปลูกไม้ยางนาในที่โล่งแจ้งโดยตรง เพราะอัตราการรอดตายจะน้อย การสงวนไม้ยืนต้นหรือปลูกพืชอื่นไว้สำหรับเป็นร่มเงาไม้ยางนา จำเป็นจะต้องมีการวางแผนที่มีระบบ ดังนี้

ปีที่แรก จะต้องเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกไม้หรือจะร่วมเงาต้น ไม้ป่าที่มีขี้เหล็กปลูกสำหรับเป็นร่มเงาไม้อย่างนา ได้แก่ สะตอ หรือ ทวีปง ซึ่งมีลักษณะเรือนยอดและใบโปร่ง ให้ร่มเงาประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ เป็นพวกตระกูลถั่วที่บำรุงดินได้ และไล้เชื้อพดสลด หรือมีจะนั้นเชื้อเส้นใย (Gliricidia sepium) เป็นพืชให้ร่มเงาได้ดีเช่นกัน ส่วนพืชเกษตรที่เหมาะสมสำหรับเป็นเงาหลักอย่างนา คือ ถั่วแระและถั่วแระ (Cajanus cajan) พืชชนิดหลังให้ร่มเงาได้ดีและสามารถเก็บเมล็ดขายหรือเป็นอาหารได้ด้วย ยิ่งกว่านั้นสามารถบำรุงดินได้ดี เมื่ออายุประมาณ 3 ปี ถั่วแระจะตายไปเองโดยไม่ต้องตัดออก เป็นระยะเวลาที่ไม่ต้องการแสงสำหรับไม้ป่า ควรปลูกระยะ 8x8 เมตร เมื่ออายุ 1 ปีแล้วจะมีร่มเงาเพียงพอสำหรับยางนาได้ แต่ถ้าเป็นพืชเกษตรควรปลูกระยะ 8x4 เมตร

ปีที่สอง หลังจากพืชร่วมเงาร่างร่มเงาได้เพียงพอแล้ว จึงเตรียมพื้นที่ปลูกกล้าไม้ยางนา โดยการไถพรวนพื้นที่ระหว่างพืชร่วมเงาได้เป็นอย่างดี เพราะมีระยะห่าง 4 เมตร หรือ 8 เมตร หากไถไถพรวนพื้นที่ก็อาจปลูกยางนาได้เช่นกัน แต่อัตราการเจริญเติบโตเมื่อย้ายปลูกใหม่ๆ จะดีกว่าเตรียมพื้นที่โดยการไถพรวนที่ไม่ได้

แปลงปลูกไม้อย่างนา ระยะปลูก 2x4 เมตร อายุ 3 ปี

พื้นที่ไร่ละ 1 ไร่ 1 งาน 10 ไร่

การปลูกไม้ยางนา

การย้ายกล้าไปปลูก ควรทำในช่วงต้นฤดูฝน ประมาณเดือนกรกฎาคม หรือปลายเดือนมิถุนายน เพื่อให้กล้าไม้ยางนาเจริญเติบโตได้เต็มที่ในช่วงประมาณ 5 เดือน ที่มีฝนตกเต็มที่

ระยะปลูกที่เหมาะสม แนะนำให้ใช้ระยะห่าง 4x4 เมตร จะมีอัตราการรอดตายสูงมากและเจริญเติบโตได้ดี

หลุมปลูกควรมีขนาด 30x30x30 เซนติเมตร ก้นหลุมควรมีดินผิวที่ร่วนซุยหรือถ้าทำได้ ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์รองก้นหลุมไว้ สำหรับพื้นที่ค่อนข้างแห้งแล้งปริมาณน้ำฝนต่ำกว่า 1,200 มิลลิเมตร/ปี ควรใช้ฟอสเฟอรัสกับหลุมๆ ละ 1 ช้อนโต๊ะด้วย เพื่อให้ดูดซับน้ำไว้ในช่วงฤดูฝนและเป็นแหล่งความชื้นให้กล้าไม้อย่างนาในช่วงฤดูแล้งได้ เมื่อย้ายปลูกกล้าไม้อย่างนาแล้ว ควรกลบหลุมให้ได้ระดับผิวดินอย่าให้น้ำขัง แต่ถ้าเป็นพื้นที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ควรกลบหลุมให้เป็นแอ่งเล็กๆ รอบโคนต้น เพื่อรับน้ำฝนไว้ใช้อย่างเต็มที่ แต่อย่าให้เป็นหลุมจนน้ำขังแช่โคนกล้าไม้ มิฉะนั้นกล้าไม้อาจตายได้

1) การปลูกซ่อม หรือการปลูกลูกกล้าใหม่ในช่วงประมาณ 1 เดือน และใน

กรณีอื่น 2 เดือน ควรทำการตรวจวัดความชื้นดินอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์

โดยปลูกกล้าในหลุม และจากหลุมปลูกจะวางถุงพลาสติกคลุมไว้

ทันที กล้าที่ปลูกแล้วจะรดน้ำทุกวันจนกว่าดินจะชุ่มชื้น

เมื่อปลูกซ่อม ภายหลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

4) เมล็ดและโรคพืชอื่นๆ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้หากมีการปลูกในดินที่ไม่สะอาด

ในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ อาจใช้วิธีอื่นในการปลูก เช่น การใช้ถุงพลาสติก

คลุมหลุมปลูก และรดน้ำทุกวันจนกว่าดินจะชุ่มชื้น

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

หลังจากการปลูกซ่อมแล้วจะรดน้ำทุกวัน

นอกจากการใช้ประโยชน์ไม้ของจริงแล้ว ไม้เทียมและพลาสติกก็ยังได้รับความนิยมสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาคารพาณิชย์ และโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งใช้ประโยชน์ไม้เทียมและพลาสติกในการตกแต่งอาคารและโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากไม้เทียมและพลาสติกมีคุณสมบัติทนทาน ใช้งานได้ยาวนาน และไม่ต้องดูแลรักษาเหมือนไม้จริง

ไม้เทียมและพลาสติกมีลักษณะคล้ายไม้จริง แต่มีคุณสมบัติที่แตกต่างออกไป เช่น ไม้เทียมและพลาสติกมีน้ำหนักเบา ใช้งานได้ยาวนาน และไม่ต้องดูแลรักษาเหมือนไม้จริง ไม้เทียมและพลาสติกมีลักษณะคล้ายไม้จริง แต่มีคุณสมบัติที่แตกต่างออกไป เช่น ไม้เทียมและพลาสติกมีน้ำหนักเบา ใช้งานได้ยาวนาน และไม่ต้องดูแลรักษาเหมือนไม้จริง

การปลูกไม้

ด้านองค์การทรัพยากรไม้ 1-13
ด้านองค์การทรัพยากรไม้ 1-13

ศูนย์วิจัยและพัฒนาไม้ 1-13
ศูนย์วิจัยและพัฒนาไม้ 1-13
ศูนย์วิจัยและพัฒนาไม้ 1-13